

NIEUWSBRIEF

OKTOBER 2005

NUMMER 13

VERENIGING VOOR MUZIEKTHEORIE

INHOUDSOPGAVE:

Van het bestuur	1
8 ^e Congres van de VvM 2006: Call for papers	4
Call for papers Conference University of Leuven	5
Oproep voorstellen Mart.J. Lürsenprijs 2007	6
Juryverslag Mart.J. Lürsenprijs 2005	7
In memoriam	8
Thematische werkgroepen	8
Vorbereiding EuroMAC 2007	9
Verslag: Dublin International Conference	9
Bestuursmededeling	10
Uitgelicht: 2005 meeting of The society for Music Theory	10
Lijst van congressen en seminaries	12
Colofon	13

VAN HET BESTUUR

Het heeft even geduurd, maar hier is hij dan: de VvM-nieuwsbrief van mid-2005. Er is veel nieuws te melden: over de volgende VvM-congressen, over nieuwe ontwikkelingen in het hoger onderwijs (onderwijsvernieuwing, de nieuwe CAO, de 'prestatieagenda' van het Nederlandse ministerie van OCW en de HBO-raad), en over het eerste gesprek dat het VvM-bestuur had met een conservatoriumdirectie, naar aanleiding van onze brief over de onderwijsvernieuwing van 11 februari 2005. Verder zult u in deze nieuwsbrief berichten vinden over VvM-werkgroepen en over andere muziektheoriecongressen.

Om te beginnen het aanstaande Achtste VvM-Congres, op 24 en 25 februari 2006 in het Koninklijk Conservatorium te Brussel: ter viering van diens 250ste verjaardag zal het congres geheel in het teken staan van *Wolfgang Amadeus Mozart*. Voor een keer geen jazz-sessie dus, in dit congres. Het Negende VvM-Congres daarentegen, dat in februari 2007 waarschijnlijk in Groningen zal plaatsvinden, zal als thema hebben: *'Improvisatie'*. Dit congres zal dus ruim baan bieden aan alle muzieksoorten en -genres waarin improvisatie een rol speelt, met name de jazz. Maar ook onderwerpen uit de klassieke muziek als continuospel en solocadensen zullen daar aan de orde komen.

Terug naar het komende congres in Brussel: het zal drie sessies hebben, getiteld: 'Mozart analyseren', 'Mozart uitvoeren' en 'Mozart herdenken' ('Rethinking Mozart'). In de eerste sessie zullen drie genodigde muziektheoretici de analytische degenen kruisen over het eerste deel van Mozarts Praagse symfonie, een werk dat zich aan alle wetten van klassieke zinsbouw (Schönberg, Ratz, Caplin) lijkt te onttrekken! De tweede sessie zal een presentatie zijn van de onderzoeksgroep *Trobador* van het Brussels conservatorium, die de relatie tussen analyse en uitvoering van een Mozart-werk uitvoerig onder de loep zal nemen, en daarbij haar visie zal presenteren op het buitengewoon actuele vraagstuk 'Artistiek onderzoek, wat is dat?' De derde sessie, vooral gericht op Mozarts speciale plaats in de muziektheorie, is geheel ingeruimd voor bijdragen die moeten voortkomen uit de *Call for Papers*, die op dit moment in binnen- en buitenlandse media gepubliceerd wordt. Leest u de oproep verderop in deze nieuwsbrief! Wij hopen op veel bijdragen uit eigen gelederen! Tot 20 november kunt u voorstellen indienen.

Op het vorige congres, afgelopen februari in Tilburg, was voor de eerste keer de algemene ledenvergadering aan het eind van het congres geplaatst. Zo kon in deze vergadering tevens het congres zelf worden geëvalueerd. Dat was nuttig, goede reden om dit tijdens het volgende congres weer zo te doen. Er kwamen tijdens deze evaluatie onder meer de volgende punten naar voren:

1. De voordrachten zouden bij voorkeur levendige presentaties moeten zijn, geen droog opgelezen artikelen. In de nieuwe *Call for Papers* zult u zien dat de congrescommissie hierop speciaal de aandacht vestigt.
2. Het opvallend geringe aantal inzendingen van Nederlandse en Vlaamse muziektheoretici werd wederom in verband gebracht met het tijdgebrek waarmee muziektheoretici kampen vanwege de zeer volle lesroosters die zij aan de conservatoria moeten draaien. Dit punt bevestigde wat het bestuur al had geschreven in zijn brief van 11 februari 2005 aan alle conservatoriumdirecties: voor de ontwikkeling van het vak muziektheorie

en voor de onderwijsvernieuwing die daarmee parallel loopt, is *structurele tijd* nodig. Voor het komende congres kunnen we alleen maar hopen dat het Mozart-thema vele Nederlandse en Vlaamse muziektheoretici zal inspireren om toch een voorstel in te dienen! Echter onze pogingen om met directies in gesprek te raken zullen worden voortgezet!

Des te verheugender is het daarom te kunnen melden dat inmiddels twee conservatoriumdirecties, die van Amsterdam en die van Groningen, en het Netwerk Muziek hebben gereageerd op onze brief van 11 februari. En dat met de directie van het Conservatorium van Amsterdam inmiddels een zeer nuttig en informatief gesprek is gevoerd, waarin bleek dat op tal van punten eensluidend werd gedacht. De CvA-directie heeft de noodkreet van de VvM duidelijk gehoord, en wees op de ruimere mogelijkheden voor scholing, ontwikkeling en onderzoek die in het verschiet liggen door de voorgenomen uitbreiding van het aantal lectoraten, de ruimere toedeling, in de nieuwe CAO-HBO, van uren voor deskundigheidsbevordering van docenten (van 39 naar 59 uren per jaar), op de voorbereiding van functioneringsgesprekken waarin ook voor iedere docent een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) moet worden gemaakt. Wat betreft de onderwijsvernieuwing was er eenstemmigheid over het gevaar van doorschieten naar de 'vaardighedenkant' ten koste van de vakkennis, over de noodzaak van gedegen overleg waarvoor tijd wordt ingeruimd en waarbij alle docenten en ook studenten zijn betrokken, over de noodzaak van ruimte voor (bij)scholing en ontwikkeling van docenten, en over de samenhang tussen onderwijsvernieuwing en deze ontwikkelingsmogelijkheid.

Met het Netwerk Muziek en de directie van het conservatorium in Groningen moeten nog gesprekken volgen, maar ons is bericht dat het Netwerk Muziek de brief van de VvM heeft besproken, met name de inhoudelijke kant ervan (de urenkwestie blijft er een van elk conservatorium afzonderlijk), en er mede

aanleiding in heeft gezien tot de oprichting van een werkgroep die de onderwijsvernieuwing landelijk zal gaan begeleiden. Hoopgevende ontwikkelingen dus. Laten we hopen dat ook andere conservatoria de handschoen oppakken. Een tweede brief van het VvM-bestuur is in voorbereiding. Hoe dan ook: de nieuwe CAO ligt inmiddels in de postvakken van de meeste Nederlandse theorie-docenten, en die spreekt duidelijke taal (p. 9): 'De hogescholen zullen zich ontwikkelen tot kennisinstellingen'. En: 'De sociale partners zullen binnenkort een convenant afsluiten over een meer flexibele inrichting van het onderwijs en over investeringen in het kennisniveau van de medewerkers.'(!) Inmiddels is dat convenant gesloten, op 18 mei jl. in de vorm van een 'prestatieagenda' van het ministerie van OCW en de HBO-raad. Op het internet (google: 'prestatieagenda hbo-raad') valt te lezen wat die inhoudt. Onder meer: 'versterking van de kennisinfrastructuur', 'uitbreiding van het aantal lectoraten en het aantal innovatieve projecten', 'toename van het aantal gepromoveerde docenten aan hogescholen', 'ontwikkeling van een *professional doctorate*', 'verhoging van het hbo-budget'.

Stimulerend is ook dat de kwestie van het hoger onderwijs de laatste maanden regelmatig in het nieuws is. Velen zullen de discussies in de NRC hebben gevolgd over de vraag of de hogescholen niet gewoon mee moeten kunnen dingen naar de onderzoeksgelden die tot nu toe uitsluitend naar het wetenschappelijk onderwijs gaan (de 'eerste geldstroom'). De meningen lopen daarbij uiteen van een volmondig 'ja' (de Tilburgse hoogleraar Harrie Verbon, PvdA-leider Wouter Bos) tot een zeer beslist 'nee', bij voorbeeld van NRC-onderwijscolumnist Leo Prick, die de hogescholen zelfs van graaijerij beticht. De voorstanders vinden bij voorbeeld (Verbon) dat de Nederlandse universiteiten zo veel onderzoek van laag niveau afleveren dat er geen reden is de hogescholen niet ook een kans te geven. De tegenstanders wijzen op de kloof die er nu eenmaal gaapt tussen het denkniveau van academici en dat van beroepspractici, en vinden dat hogescholen 'geen universiteitje moeten gaan spelen'. Hoe dit ook zij, hier is het misschien de plaats om te wijzen op de

uitzonderlijke positie die het vak muziektheorie in deze kwestie inneemt.

Tot de dag van vandaag is het vak muziektheorie in Europa vooral ondergebracht aan de conservatoria, in het hoger beroepsonderwijs dus. Dat is logisch vanwege de vele praktische, ambachtelijke onderdelen die het bevat: gehoortraining, solfège, de schrijfvakken contrapunt, harmonie en arrangeren. Het vak analyse echter, dat al enige decennia het centrale vak in de muziektheorie vormt, heeft een veel sterker onderzoeks karakter. En in de laatste eeuw heeft juist dit vak zich enorm ontwikkeld, in Europa vooral in Duitsland (het land met de grootste muziektheoretische traditie, waar muziektheoretici bovendien een minder zware onderwijstaak hebben dan in Nederland), maar in sterkere mate nog in de Verenigde Staten, waar het vak al vanaf de jaren vijftig universitaire status geniet en een grote bloei heeft doorgemaakt. Die ontwikkeling is in de lage landen natuurlijk niet onopgemerkt gebleven, maar Nederlandse en Vlaamse muziektheoretici moeten toch grotendeels machteloos toezien en erkennen dat zij aan die ontwikkeling maar mondjesmaat kunnen deelnemen, aangezien de conservatoria waaraan zij werken nu eenmaal tot het beroepsonderwijs behoren, dus geen onderzoekscultuur kennen waarop zij kunnen steunen. De muziekwetenschappelijke afdelingen van universiteiten, anderzijds, althans die in Nederland, concentreren zich voornamelijk op de historische muziekwetenschap, en laten de muziektheorie feitelijk aan de conservatoria over. Ziehier een situatie waarin toekenning van onderzoeksgeld aan hogescholen, i.c. conservatoria met een sterk theorieprogramma, alleszins te verdedigen lijkt. Het feit dat dit op dit moment niet gebeurt, zelfs niet voor de opleidingen in het hoofdvak muziektheorie, is voor veel conservatoria al aanleiding geweest dit hoofdvak af te schaffen, en vormt op dit moment feitelijk een bedreiging voor ons vak. Een ander aspect van de zaak is echter dat de conservatoria vaak niet voldoende expertise in huis hebben om aankomende muziektheoretici te scholen in het schrijven van artikelen en het presenteren van ideeën op een

internationaal professioneel niveau. Hier kan nauwe samenwerking tussen afdelingen muziekwetenschap en conservatoria uitkomst bieden. Zo'n samenwerking, die vanwege de cultuurverschillen niet altijd gemakkelijk zal verlopen, maar die op verschillende plaatsen al wel in ontwikkeling is, kan niet genoeg gestimuleerd worden!

Ten slotte is er nog nieuws over de VvM-website: onze nieuwe website-beheerder Wiebe Buis (Noordelijke Hogeschool Leeuwarden) heeft een nieuw ontwerp gemaakt. De oude inhoud komt in een nieuwe 'omgeving', er komen nieuwe functies als interactiviteit en een 'nieuwsflits' met 'alert mail' naar de leden. Het is de bedoeling dat de discussielijst opgenomen gaat worden in de website. Verder mogelijkheden tot het houden van 'polls', ruimte voor een 'learning community', bv. een platform voor uitwisseling van methoden. De website gaat zo mede een aanjaagfunctie krijgen voor discussies over actuele onderwerpen. Het is de bedoeling dat de nieuwe website per 1 november in de lucht zal zijn.

Tot Mozart!

Clemens Kemme

HET 8^e CONGRES VAN DE VvM CALL FOR PAPERS

**Achtste Congres van de Vereniging voor
Muziektheorie**

'Mozart her-denken'/'Rethinking Mozart'

24 en 25 februari 2006
Koninklijk Conservatorium Brussel

2006 is een Mozart-jaar. Tal van evenementen en concerten zullen worden georganiseerd om de geniale componist te herdenken, zowel uit artistieke als commerciële overwegingen. In het oog van deze Mozart-storm staat de Nederlands-

Vlaamse Vereniging voor Muziektheorie even stil bij de positie van Mozart in de geschiedenis van de muziektheorie. Het congres bestaat uit drie sessies.

Mozart analyseren

In deze sessie zullen enkele gastsprekers uitgenodigd worden om één werk van Mozart, meer bepaald het eerste deel uit de Praagse Symfonie (KV.504), vanuit verschillende theoretische invalshoeken te analyseren. Deze sessie wordt afgesloten met een uitvoerige algemene discussie. Deelnemers worden dan ook vriendelijk uitgenodigd om het geanalyseerde werk ook zelf te bestuderen, ten einde de discussie optimaal te stimuleren.

Mozart uitvoeren

In deze sessie staat het artistiek onderzoek centraal. Trobador, de onderzoeksgroep van het Koninklijk Conservatorium van Brussel, zal enkele onderzoeksprojecten voorstellen waarbij de uitvoeringsproblematiek van Mozarts werk vanuit een bredere context zal uitgediept worden.

Mozart her-denken

Deze sessie is gebaseerd op een internationale 'Call for Papers'. Centraal in de sessie staat de vraag naar de muziektheoretische receptie van Mozart van 1791 tot vandaag. Daarbij kunnen zeer uiteenlopende aspecten aan bod komen, zolang er maar een duidelijke klemtoon ligt op de muziektheoretische dimensie ervan. Bijzondere aandacht kan daarbij uitgaan naar de merkwaardige manier waarop de specificiteit van Mozarts compositietechniek in de muziektheorie van de 19de- en de 20ste- eeuw vaak onvoldoende belicht geworden is.

Naast de drie sessies, zijn er ook twee keynote-lezingen voorzien. Deze twee lezingen zullen eenzelfde probleemstelling vanuit een contrasterende invalshoek benaderen. Zij hebben als thema de relatie tussen muziektheoretische en muziekhistorische benaderingen. De namen van beide sprekers zullen later bekend worden gemaakt.

Call for Papers

Voor de sessie 'Mozart her-denken' roept de programmacommissie op tot het indienen van voorstellen. Lezingen mogen niet langer duren dan 20 minuten. Applicanten wordt met aandrang gevraagd er rekening mee te houden dat hun teksten bedoeld zijn *om gehoord, en niet om gelezen te worden*. Publicatie van herwerkte versies zal later evenwel overwogen worden.

Voorstellen voor lezingen moeten ten laatste op 20 november 2005 elektronisch verstuurd worden naar Pieter Bergé (pieter.berge@arts.kuleuven.be) en Clemens Kemme (ckemme@xs4all.nl). Alle applicanten zullen ten laatste op de hoogte worden gebracht van hun selectie op 20 december 2005. Gelieve ook uw naam, de naam van uw instelling, uw e-mailadres, uw postadres en uw telefoonnummer(s) te vermelden. Het volledige programma van de conferentie zal worden bekendgemaakt op 13 januari 2006.

Organisatiecomité:

Prof. Dr. Pieter Bergé (University of Leuven)
Clemens Kemme (Conservatorium van Amsterdam)
Peter Swinnen (Koninklijk Conservatorium Brussel)

CALL FOR PAPERS CONFERENCE UNIVERSITY OF LEUVEN

**From *Pathétique* to *Tempest*.
Beethoven's Romantic Breakthrough.**

Date: University of Leuven, March 23-34, 2006

Place: Faculty of Arts, Erasmushuis – Justus Lipsius Room,
Blijde Inkomststraat 21, Leuven,
BELGIUM

Presidents of the Conference:

Prof. Dr. Pieter Bergé (University of Leuven)

Dr. Jeroen D'hoë (Lemmensinstituut Leuven)
Prof. Dr. William Caplin (McGill University Montreal)

Reading Committee:

Prof. Dr. Pieter Bergé (University of Leuven)
Prof. Dr. Poundie Burstein (Hunter College New York)

Prof. Dr. William Caplin (McGill University Montreal)

Dr. Jeroen D'hoë (Lemmensinstituut Leuven)

Prof. Dr. William Rothstein (Queens College New York)

Prof. Dr. Janet Schmalfeldt (Tufts University Massachusetts)

This two-day conference is entirely devoted to the analysis of Beethoven's piano sonatas from the *Sonate Pathétique* op.13 up to the three sonatas op.31. All possible types of music analysis are welcomed, but lectures that *explicitly link analytical topics to performance practice issues are highly encouraged*.

Lectures will be grouped in relation to the works that are analysed, encouraging the confrontation and comparison of different analytical approaches. Therefore, contributors themselves are invited to organise sessions, in which one single work, movement or fragment is investigated from different analytical points of view.

Given the importance of the performance aspect of the lectures, collaboration with performing artists is highly recommended. One modern piano and one pianoforte will be at disposal at the conference.

Lectures may not exceed 25 minutes of reading. Other presentation forms, such as lecture-performances, are warmly welcomed and may be longer (to be determined per case). Contributors are urgently requested not to read texts meant for scholarly publication, and to seriously consider the aural attractiveness of their lectures. On the other hand, fully reworked, written-out versions of the lectures will be considered for publication.

Abstracts (max. 500 words) must be sent by December 20th 2005, to both Pieter Bergé (pieter.berge@arts.kuleuven.be) and Jeroen D'hoë (jeroen.dhoe@skynet.be). The conference program will be communicated to all applicants by the end of January 2006. Please include the name of the applicant, the name of the institution, e-mail-address, post-address, and phone number.

OPROEP VOORSTELLEN MART. J. LÜRSENPRIJS 2007

De Commissie Mart. J. Lürsenprijs roept auteurs onder 40 jaar op voorstellen in te sturen voor artikelen op het gebied van de muziektheorie en/of muzikanalyse. Op basis van de ingezonden voorstellen selecteert de commissie diegenen die zij uitnodigt een artikel te schrijven dat in aanmerking komt voor mededinging naar de Mart. J. Lürsenprijs. Het artikel dat uit de competitie als beste naar voren komt zal worden bekroond met de Mart. J. Lürsenprijs, groot 1350 Euro. Dit artikel zal naderhand door de commissie worden voorgedragen voor publicatie in het *Tijdschrift voor Muziektheorie*. De Mart. J. Lürsenprijs wordt ten hoogste eens per twee jaar uitgereikt. De winnaar wordt tijdens het jaarlijkse congres van de VvM bekendgemaakt.

Richtlijnen

Een voorstel omvat een formulering van de probleemstelling en een globale weergave van de opzet en de inhoud van het te schrijven artikel. De auteur dient voorts in een korte verantwoording het door hem of haar te schrijven artikel in het muziektheoretische discours te positioneren. Tenslotte moet het voorstel een overzicht van het primaire en secundaire bronnenmateriaal voor het te schrijven artikel bevatten.

Een voorstel moet in digitale vorm en in zesvoud gedrukt worden gestuurd naar het secretariaat van de Vereniging voor Muziektheorie, maximaal

aantal woorden: 1500. De naam van de auteur mag in het voorstel niet worden vermeld. De auteur sluit zijn of haar persoonlijke gegevens (naam, werkgever, adres, telefoon en/of faxnummer, e-mailadres) op een apart vel bij.

Tijdpad

De uiterste inzenddatum voor voorstellen is 30 november 2005. Tijdens het achtste congres van de Vereniging voor Muziektheorie, in het voorjaar van 2006, worden de geselecteerde auteurs bekendgemaakt. De uiterste inzenddatum voor de artikelen is 30 november 2006. Voorafgaande aan het negende congres (voorjaar 2007) wordt de winnaar bekendgemaakt. Deze zal tijdens het congres op basis van het bekroonde artikel een voordracht houden.

Criteria en voorwaarden artikel

Het bekroonde werkstuk moet voortreffelijk zijn van inhoud en vorm. Het moet gelijkwaardig zijn aan de artikelen die verschijnen in de internationaal erkende tijdschriften op het gebied van de muziektheorie en de muzikwetenschap en is niet eerder gepubliceerd. De voornaamste punten van beoordeling zijn: originaliteit, diepgang, opbouw, taalgebruik, de omgang met bronnen, het gebruik van eventuele (voet)noten, de keuze, verwerking en presentatie van de eventuele afbeeldingen.

De taal waarin het bekroonde werkstuk is gesteld is Nederlands, Duits of Engels. De totale omvang van het bekroonde werkstuk bedraagt niet minder dan 4000 en niet meer dan 10.000 woorden. De auteur is Nederlandstalig of woont en/of werkt in Nederland of Vlaanderen en is niet ouder dan 40 jaar (geboren in 1966 of later). Het volledige Reglement Mart. J. Lürsenprijs kan worden opgevraagd bij de VvM.

Voorgeschiedenis

In 1983 werd de Mart. J. Lürsenstichting opgericht. Deze stichting had tot doel jaarlijks een prijs, in de vorm van een geldbedrag, toe te kennen aan iemand met grote begaafdheid op

het gebied van de muziektheorie. De Mart. J. Lürsenprijs werd altijd uitgereikt aan studenten muziektheorie op grond van ingestuurde scripties. De prijs werd gefinancierd uit een legaat van de muziektheoreticus Mart. J. Lürsen en uit de royalties van diens publicaties. De Mart. J. Lürsenstichting is vorig jaar ontbonden. Het legaat wordt nu beheerd door het bestuur van de Vereniging voor Muziektheorie, dat in samenspraak met de bestuursleden van de voormalige Mart. J. Lürsenstichting en de redactie van TvM de nieuwe opzet voor de prijs heeft ontworpen.

Samenstelling commissie

In de beoordelingscommissie zijn de Vereniging voor Muziektheorie, de redactie van TvM en het ex-bestuur van de voormalige Mart. J. Lürsenstichting vertegenwoordigd. De commissie Mart. J. Lürsenprijs 2007 bestaat uit:

Ad van Sleuwen (VvM),
Katelijne Schiltz (TvM),
Michiel Schuijjer (TvM),
Daan Manneke (voormalige Mart. J.
Lürsenstichting),
Elmer Schönberger

Adres secretariaat VvM:

Postbus 78022
1070 LP Amsterdam
Nederland
Tel/fax +31 (0)20 663 20 73
e-mail vvm@cva.ahk.nl

JURYVERSLAG MART. J. LÜRSENPRIJS 2005

De Mart. J. Lürsenprijs 2005 is toegekend aan **Kristof Boucquet** voor zijn artikel "Klee en Schönberg: beweging in tijd en ruimte" De jury bekroont dit artikel met de Mart. J. Lürsenprijs om een aantal redenen.

- voorbeeldige vormgeving en heldere opbouw van de tekst, zonder gezochte terminologie
- de prikkeling die uitgaat van de tekst; het aanzetten tot lezen
- een zekere eigenzinnigheid in de keuze van het onderwerp, waarmee de auteur ook een risico durft te nemen
- de originaliteit maar tevens relevantie van het onderwerp
- de fascinatie van de auteur voor zijn onderwerp
- de breedte van het onderwerp: naast het strikt-muzikale kent de tekst ook een sterk interdisciplinair karakter
- de tekst brengt zowel muziktheoretisch als kunsthistorisch iets bij

Toch wil de jury niet nalaten een enkel puntje van kritiek te laten horen: het uiteindelijke resultaat van het onderzoek bevredigt misschien niet helemaal; de hoge verwachtingen die aanvankelijk worden opgeroepen zijn op het eind niet helemaal ingelost. De link tussen de vooraf geponeerde stelling en de concrete bewijsvoering moet misschien nog scherper worden aangetoond, met meer bewijsmateriaal worden onderbouwd.

Yves Senden: "Een semiotische inbreng: de detectie van het intrigerend fenomeen"

De jury heeft (grote) waardering voor de uitgebreidheid en gedetailleerdheid van zowel de analyses als het begrippenkader waarin dit wordt ingepast. Ook het onderwerp acht de jury interessant en relevant. Wél is het zo dat de uiteindelijke conclusie door de jury als onvoldoende gestaafd wordt beschouwd: de terugkoppeling van de theorie naar de praktijk,

die aanvankelijk toch sterk wordt geclaimd, zou sterker mogen worden uitgebouwd. Een ander punt van kritiek betreft de discrepantie tussen het hoogstaand wetenschappelijk taalgebruik enerzijds en bepaalde meer artistieke, en dus niet waardenvrije, keuzes anderzijds.

De jury moedigt de auteur aan om op de ingeslagen weg door te gaan zodat de bevindingen van de auteur in een verfijnder vorm nog hun weg vinden naar publicatie.

Tot slot:

De jury hoopt dat bij de volgende ronde van de Mart. J. Lürsenprijs de inzendingen ook weer een dergelijke breedte van onderwerpen en enthousiasme daarvoor bij de auteurs laten zien, zodat wederom sprake kan zijn van een echte competitie. Zij wenst alle auteurs verder veel succes in hun carrière.

In memoriam Wanja van Winsen

Op 1 september 2005 overleed Wanja van Winsen. Zij was al geruime tijd ziek. Zij was ruim vijftig jaar docente muziektheorie aan het Hilversums Conservatorium en later, na de fusie met het Sweelinck Conservatorium, het Conservatorium van Amsterdam. Wanja is een van de vormgevers geweest van het huidige theorieonderwijs aan de jazzafdeling. Haar brede muzikale belangstelling, haar kennis en haar aimabele persoonlijkheid maakten haar lessen waardevol en inspirerend; zij nodigde uit de muzikale horizon te verbreden en altijd nieuwsgierig te blijven. Wij zullen haar als docent en als collega zeer, zeer missen.

Barbara Bleij

In memoriam Izaak Ruissen

In mei jl. bereikte ons het bericht van het overlijden van de heer Izaak Ruissen uit Wemeldinge. Izaak Ruissen was organist en dirigent. Van 1981 tot 2001 was hij dirigent van de Christelijke Oratorium Vereniging Goes. Hij was lid van de Vereniging voor Muziektheorie vanaf het oprichtingscongres in februari 1999.

Clemens Kemme

Thematische werkgroepen

Werkgroep: Onderwijs

De werkgroep onderwijs heeft zich sinds de laatste VvM studiedag intensief gebogen over haar missie en doelstellingen.

Onderwijsontwikkeling en –innovatie, in samenhang met de zoektocht naar effectieve manieren de kloof tussen theorie en praktijk te overbruggen, zijn kort samengevat de speerpunten waarop de werkgroep zich meer nadrukkelijk wil gaan richten. De werkgroep is bezig haar ambities in een activiteitenplan uit te werken.

Op dit moment wordt gewerkt aan het ontwerpen van een workshop(serie). In de workshop zal worden geoefend met het coördineren en integreren van kennis en vaardigheden volgens het zogenaamde 4C/ID model van Jeroen van Merriënboer. Het 4C/ID model is gebaseerd op de principes van Instructional Design (ID). Kenmerkend voor de ID-benadering is dat gestart wordt met een uitgebreide analyse van de wijze waarop experts beroepstaken in de praktijk uitvoeren. Complexe vaardigheden worden geanalyseerd op hun samenstellende vaardigheden. Hierbij wordt een hiërarchie van vaardigheden opgesteld, waaruit de samenstellende vaardigheden en hun onderlinge relaties naar voren komen. Elke

samenstellende vaardigheid wordt beschreven in termen van gedrag, de condities waaronder het gedrag vertoond moet worden, en de criteria of standaarden voor acceptabel gedrag. Ook wordt geclassificeerd naar routinematige en niet-routinematige aspecten. De mentale modellen en cognitieve strategieën die bij het uitvoeren van de taak aan de orde zijn worden op een soortgelijke wijze geanalyseerd.

Specifiek voor de 4C/ID benadering is het uitgangspunt dat samenstellende vaardigheden en bijbehorende kennis gecoördineerd en geïntegreerd moeten worden. Het model geeft handvatten voor het ontwerpen van een leeromgeving die is gericht op: het stimuleren van complex leren, het integreren van leren en werken en het bieden van ingebouwde ondersteuning (product- of procesgericht).

In de workshop zal aansluiting worden gezocht bij, en vergeleken met, de bestaande situatie bij een conservatorium. Doelgroep, is een gemengde groep van hoofdvakdocenten, theoriëdocenten en studenten. De workshop is daarom het meest geschikt, “op lokatie” te worden georganiseerd.

Mocht u belangstelling hebben voor deelname aan de werkgroep of meer willen weten over haar activiteiten, dan kunt u contact opnemen met Ruurd Salverda (r.salverda@pl.hanze.nl), contactpersoon van deze werkgroep.

Wiebe Buis/Ruurd Salverda

Vorbereitung EuroMAC 2007

Op 14 mei 2005 vond in Parijs een eerste vergadering ter voorbereiding van de EuroMAC (European Music Analysis Conference) 2007 plaats. Bij deze verkennende vergadering – geïnitieerd door de *Société Française d'Analyse Musicale (S.F.A.M.)* – waren, naast de Fransen, de volgende verenigingen vertegenwoordigd: de *Société Belge d'Analyse Musicale*, de *British Society for Music Analysis*, de *Société Grecque d'Analyse Musicale*, de Italiaanse *Gruppo di Analisi e Teoria Musicale*, de

Deutsche Gesellschaft für Musiktheorie, en tenslotte onze *Vereniging voor Muziektheorie*, in de personen van Pieter Bergé en ondergetekende. De eerstvolgende EuroMAC zal waarschijnlijk in oktober 2007 plaatsvinden in Freiburg (Duitsland) rond het thema “Interpretatie en Analyse”. Dit thema is ogenschijnlijk vooral van toepassing op de klassieke muziek. Op een vraag dienaangaande van de Vlaams-Nederlandse delegatie werd positief gereageerd met de toezegging een apart forum voor de Jazz-theorie te creëren. Daarnaast is de geschiedenis van de muziektheorie een onderwerp dat uitgebreid aan bod zal komen. Tenslotte kan worden vermeld dat de organisatie deze keer zal geschieden in samenwerking met de Universiteit van Freiburg, die dat jaar haar 600-jarig jubileum zal vieren.

Bert Mooiman

VERSLAG: DUBLIN INTERNATIONAL CONFERENCE ON MUSIC ANALYSIS

Van 23 tot 25 juni 2005 vond aan het University College te Dublin de Dublin International Conference on Music Analysis plaats. Meer dan honderd sprekers uit diverse, hoofdzakelijk Angelsaksische landen hielden voordrachten over zeer uiteenlopende onderwerpen. Een van de centrale congres thema's waren de recente vormtheorieën van de Amerikaanse muziekanalytici James Hepokoski en Warren Darcy (Sonata Theory). De twee leden die de Dutch-Flemish Society for Music Theory in deze conferentie vertegenwoordigden, leverden beiden een bijdrage tot deze discussie. Pieter Bergé (KULeuven) behandelde het probleem van de afbakening van hoofdthema- en brugpassages in het Weens-klassieke instrumentale repertoire; Steven Vande Moortele (KULeuven) problematiseerde het idee van ‘sonata deformation’ met betrekking tot het instrumentale oeuvre van Liszt. Een tweede centraal thema betrof de huidige ontwikkelingen in de Neo-Riemanniaanse theorie. Ook de

keynote van Nicolas Meeus, waarin een vrij inleidende uiteenzetting over de beginselen van deze theorie gegeven werd, was hieraan gewijd. In de afsluitende keynote-lezing van de conferentie belichtte Carl Schachter het eerste deel uit Mahlers *Das Lied von der Erde* vanuit een Schenkeriaanse invalshoek.

Pieter Bergé

Bestuursmededeling

Per 1 september 2005 heeft Bert Mooiman ontslag genomen als bestuurslid van de VvM, en bijgevolg ook als voorzitter van de congrescommissie. Eerstgenoemde functie blijft voorlopig vacant. Laatstgenoemde functie wordt tot nader order overgenomen door Pieter Bergé. De opgevallen plek in de congrescommissie wordt voorlopig ingevuld door Clemens Kemme. Het bestuur hecht eraan Bert oprecht te danken voor bewezen diensten, en wenst hem alle succes toe in zijn verdere loopbaan.

Uitgelicht: 2005 meeting of The Society for Music Theory

Vooraf aan de opsomming van congressen en seminars in de hierna volgende lijst, is het aardig, één van de congressen uit te lichten. Onze collega Clemens Kemme zal tijdens de 2005 meeting van *The Society for Music Theory*, deelnemen aan een speciale sessie getiteld: "Interacting Interpretive Roles – Performer and Theorist". Hieronder volgt eerst een korte inleiding op dit thema door Gerald Zaritzky. Daarna de samenvattingen van de drie bijdragen aan deze "special session".

De redactie

Abstracts for a special session 2005 meeting of the Society for Music Theory Boston, Massachusetts; November 11, 2005

Interacting Interpretive Roles – Performer and Theorist

- Clemens Kemme, Faculty, Conservatorium van Amsterdam, The Netherlands
- William Rothstein, Professor of Music Theory, Aaron Copland School of Music, Queens College, and The Graduate Center of the City University of New York
- Robert Hatten, Professor, Music Theory, School of Music, Indiana University
- Gerald Zaritzky, Faculty, Music Theory, New England Conservatory, Boston (Session Chair)

As music theorists we might often hope that our theoretical formulations and musical analyses will assist practicing musicians. However, perhaps too seldom do we engage directly with live performance, especially in our classrooms. Even then, it is perhaps too seldom that we

sufficiently interact with performers, to explore together the natures of their performances and of our theories, rather than simply inviting them to illustrate analyses.

The presentations of this session are designed to present theoretical frameworks, exemplify theorists coaching performers, encourage interaction between performers and theorists, and provide inspiring models for future practice. We feel there is considerable interest in the guidance this session will provide.

Three diverse presentations comprise the session, incorporating tonal and formal theory, rhythmic theory and historical performance practice, and gestural theory – applied to repertoire by Debussy, Brahms, and Beethoven, through spontaneous coaching of a voice-piano duo, a violin-piano duo, and a string quartet (all drawn from performance majors at two of the host institutions, Boston University and New England Conservatory). Each presentation consists of an introduction and theoretical orientation, a coaching session, an assessment and summary, and audience interaction with the presenter and performers. A general discussion among all participants will conclude the session. We invite your participation.

**An analysis for performers: Debussy's song 'Il pleure dans mon coeur',
no. 2 from *Ariettes oubliées* (1885-1888)**

Clemens Kemme, Faculty, Conservatorium van Amsterdam, The Netherlands

The relation between analysis and performance has been an area of growing interest among music theorists over the past forty years. The actual interaction between music analysts and performers, though, is still an area of experimentation. This presentation is offered as such an experiment. It is a partly improvised interaction between an analyst and two student-

performers, with the twofold aim of (a) allowing the performers to benefit from a raised analytical awareness, and (b) exploring new, more practice-oriented approaches to the teaching of music analysis.

The presentation will begin with a performance of the song. After that I will work with the students for 20 to 25 minutes. Finally they will perform the complete song again. In working with the students I will address:

- the poem: its content, its form and the way they relate to each other;
- the musical form, in relation to the poem;
- the musical content, in relation to the poem: motifs, harmony, larger linear development.

We will also listen together to Debussy's own recording, from 1904.

The practical application of recent ideas on the relation between analysis and performance forms a major challenge for the future of music theory pedagogy.

**Analysis, Performance Practice, and
Brahms:
Sonata No. 2 for Piano and Violin, op. 100,
first movement**

William Rothstein, Professor of Music Theory,
Aaron Copland School of Music, Queens
College, and
The Graduate Center of the City University of
New York

This presentation includes three elements: (1) an analysis of the first movement's exposition and development sections, with emphasis on rhythm, hypermeter, phrase structure, form, and expressive-dynamic shape; (2) information on late-Romantic performance practices, especially

those connected with Brahms's music; (3) coaching of two student performers on the exposition and development.

Primary focuses of the coaching will be phrase structure in the exposition's first half and in the development section, and fluctuations of tempo over long stretches of music. Small-scale shaping, including rubato, will also be addressed. A "map" of the exposition and development will help listeners to visualize the expressive-dynamic plan of the movement, a plan that can be extended to embrace the kinds of tempo fluctuations that were typical of late-Romantic performance styles.

The Theorist as Performers' Coach: A Laboratory for Gestural and Rhetorical Interpretation in the Third Movement of Beethoven's String Quartet in Bb, Op. 130

Robert Hatten, Professor, Music Theory, School of Music, Indiana University

Theorists who are engaged in interpretive issues in their own research can be especially helpful coaches for performers. From embodying the expressive nuances of a thematic gesture, to engaging with a larger dramatic (or rhetorically inflected) trajectory, performers can be guided by expressively-oriented theorists toward an intense awareness of interpretive possibilities, within the context of stylistic and analytical understanding.

In this presentation I will explore the *pedagogical* possibilities of coaching an uninitiated student string quartet that has independently prepared the Andante (third movement) of Beethoven's String Quartet in Bb, Op. 130. I will demonstrate how readily performers can respond to analytical and theoretical ideas when couched in gestural and expressive terms. Concentrating on the opening 27 measures of the movement, I will address its unusual formal features from the standpoint of rhetorical "shifts in level of discourse" involving a

compositional premise that might be described as "attempts to reach a state of plenitude."

Pedagogical strategies to be employed include wordless gestural conducting, evocative imagery, soliciting ideas from the players, exploring and comparing alternative realizations, and following up on aural insights with verbal/theoretical explanations based on my analytical and expressive interpretation of the movement.

This session was initiated and proposed by the Pedagogy Interest Group of the Society for Music Theory.

© 2005 by the respective authors, above.
Reprinted by permission.

Lijst van congressen en seminars

26 en 27 oktober 2005

Orpheus Instituut, Korte Meer 12, Gent
Seminarie 'Van muzieknotatie tot uitvoering'

Met Paul Van Nevel, Lucas Vis en Jean Ferrand
Informatie: +32 (0)9 - 330 4082 of:
www.orpheusinstituut.be

10 - 13 November 2005

Hotel Hyatt Regency Cambridge, Boston
**Society for Music Theory (SMT)
2005 Annual Meeting**

Gastinstituten: Boston University & New England Conservatory

Op dit congres zal o.m. een sessie plaatsvinden georganiseerd door de 'Pedagogy Interest Group' (de 'Werkgroep Onderwijs' van de SMT), met als titel: 'Interacting Interpretive Roles – Performer and Theorist'. Dit is een sessie 'Analyse & Uitvoering' min of meer naar het model van de A&U-projecten aan het Conservatorium van Amsterdam. Studenten van het New England Conservatory en de Boston

University zullen worden gecoacht door Robert Hatten (Indiana), Clemens Kemme (Amsterdam) en William Rothstein (New York).
Informatie: www.societymusictheory.org
Informatie over de sessie 'Interacting Interpretive Roles – Performer and Theorist': zie elders in dit nummer.

19 en 20 november 2005
Conservatoire Hector Berlioz, Hôtel Gouthière
6, rue Pierre Bullet, Paris
Société Française d'Analyse Musicale (SFAM)
Colloque International: Mélodie et fonction mélodique comme objets d'analyse
Informatie: www.sfam.org

23 en 24 februari 2006
Orpheus Instituut, Korte Meer 12, Gent
Vincent Dumestre: Artistiek historisch onderzoek en uitvoeringspraktijk
Informatie: +32 (0)9 - 330 4082 of:
www.orpheusinstituut.be

24 en 25 februari 2006
Koninklijk Conservatorium Brussel
Regentschapsstraat 30, Brussel
Vereniging voor Muziektheorie
8ste Congres: 'Mozart herdenken'/'Rethinking Mozart'
Zie Call for Papers elders in dit nummer!
Informatie v.a. 1 november a.s.:
www.cva.ahk.nl/vvm

17 - 19 maart 2006
Mannes College of Music, New York
Fourth International Schenker Symposium
Informatie: <http://216.71.55.88/schenker2006/>

23 en 24 maart 2006
Katholieke Universiteit Leuven
Blijde Inkomststraat 21, Leuven
'From Pathétique to Tempest. Beethoven's Romantic Breakthrough'
Zie Call for Papers elders in dit nummer!

5 t/m 8 april 2006
Orpheus Instituut, Korte Meer 12, Gent

International Orpheus Academy
'Music and Theory: Thoroughbass in Practice, Theory, and Improvisation'
Met John Butt, Thomas Christensen, Robert Gjerdingen, Ludwig Holtmeier, Rudolf Lutz en Giorgio Sanguinetti
Informatie: +32 (0)9 - 330 4082 of:
www.orpheusinstituut.be

15 t/m 17 mei 2006
Orpheus Instituut, Korte Meer 12, Gent
Schenker-analyse
Met Carl Schachter en Mark Anson-Cartwright
Informatie: +32 (0)9 - 330 4082 of:
www.orpheusinstituut.be

18 en 19 mei 2006
Orpheus Instituut, Korte Meer 12, Gent
Analyse voor uitvoerders
Met Carl Schachter en Mark Anson-Cartwright
Informatie: +32 (0)9 - 330 4082 of:
www.orpheusinstituut.be

Overige congressen:
www2.rhbnc.ac.uk/Music/Conferences

COLOFON

Redactie: Ruurd Salverda
Vereniging voor Muziektheorie
Postbus 78022
1070 LP Amsterdam
tel/fax: (+31) (0)20/663 20 73
e-mail: vvm@cva.ahk.nl
website: www.cva.ahk.nl/vvm

rekening Nederland:
Postbank 8110910

De Belgische bankrekening is opgeheven.
Gebruikt u voor betalingen alleen nog de Nederlandse girorekening onder vermelding van de volgende codes:
IBAN: NL 09 PSTB 0008 110910
BIC: PSTB NL21
bijdragen liefst elektronisch versturen naar het adres van de Vereniging